

Uvod

Europska komisija pomaže zemljama Balkana u pripremi za članstvo u Europskoj Uniji. To članstvo neće samo upotpuniti Europsku Uniju već će i pomoći regiji koja je prošla kroz teško i bolno razdoblje.

Industrija namještaja u Europskoj Uniji jedna je od najotvorenijih industrija.

Trgovinske razmjene i suradnja postale su ustaljena praksa ali predstavljaju i sredstvo i nužnost kako bi industrija zadržala svoju vodeću poziciju na svjetskoj razini. Pozdravljanje i podržavanje industrije država kandidatkinja postalo je stoga dobro priznat i prepoznat prioritet.

Zaštita na radu u industriji namještaja u Europskoj Uniji jedno je od ključnih pitanja i za poslodavce i za radnike. To je vidljivo i u programu rada socijalnih partnera u Odboru za namještaj europskog socijalnog dijaloga koji nakon niza godina uključuje akcije za pomoć i poboljšanje situacije na terenu. Zakonodavne vlasti donijele su niz zakonodavnih mjera kako bi se stvorio pravni okvir koji će osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika na brojnim različitim područjima. Na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini organizacije poslodavaca i radnika, nacionalne i lokalne vlasti, škole, tehnički centri i poduzeća ulažu velike napore kako bi se poštovalo to zakonodavstvo i neprestano unaprjeđivala zaštita na radu na samom radnom mjestu.

Svrha projekta FACTS III, u kojemu kao partneri sudjeluju organizacije poslodavaca i organizacije radnika i iz država članica EU i iz država kandidatkinja, jest razmjena iskustava na tom području među tim državama.

Projekt FACTS III sufinanciran je od strane Europske komisije kroz njezin program IPA 2008 – Civil Society Facility – Support to Partnership Actions

„Okoliš, energetska učinkovitost i zdravlje i sigurnost na radu“. Partneri u projektu iskreno zahvaljuju službama Komisije što su omogućile naš rad. Dokument pred vama izrađen je kako bi se industrija namještaja u državama kandidatkinjama upoznala s politikama zaštite na radu koje se odnose na industriju namještaja i kako bi im se pomoglo da se pripreme na ispunjavanje uvjeta zakonodavstva Europske Unije kada ga njihove države budu prenosile tijekom pristupanja Europskoj Uniji

Bart De Turck

Glavni tajnik UEA

voditelj projekta FACTS III

ZAKONODAVSTVO EU O ZAŠTITI NA RADU

Tri su jednostavna razloga zbog kojega je zakonodavstvo EU ključno:

- zakonodavstvo EU sve više utječe na nacionalno zakonodavstvo. Više od 60 posto čitavog nacionalnog zakonodavstva je izravno ili neizravno inicirano od strane EU. Područje zaštite na radu je pod još većim utjecajem EU. Neke osnovne informacije o zakonodavstvu EU pomoći će vam razumjeti situaciju i trendove koji su već postojeći ili do kojih će tek doći na nacionalnoj razini.
- informiranost o zakonodavstvu EU omogućit će vam da otkrijete pristup drugim izvorima informacija o EU. Praćenje diskusija, inicijativa i aktivnosti na razini EU omogućit će vam predviđanje razvoja događaja na nacionalnoj razini. Također će vam omogućiti evaluaciju nacionalne provedbe zakonodavstva EU.
- i dalje će se povećavati mobilnost radnika, roba, kapitala i novih tehnologija. U kontekstu različitih nacionalnih tradicija i kultura praksi rada, uvjeti rada i kulture prevencije na razini EU mogu se koristiti kao zajednička referentna točka i točka zajedničkog razumijevanja. Stoga ćete u ovom poglavlju naći neke osnovne informacije o povijesti zakonodavstva EU i njegovoj strukturi. Nakon toga dat ćemo prikaz glavnih direktiva EU o zaštiti na radu koje su značajne za sektor namještaja.

CILJEVI

Iako se Europska Unija u Lisabonskoj strategiji usredotočuje na zaposlenost kroz rast i radna mjesta, također pokušava osigurati da su ta nova radna mjesta kvalitetnija. Zdrava radna mjesta omogućavaju da ljudi ostanu raditi do mirovine te omogućavaju aktivan život i nakon umirovljenja. To je važan vid održivosti i pridonosi povećanju produktivnosti i uštedi na troškovima s naslova lošeg zdravlja. Zaštita zdravlja i sigurnosti bila je i još uvijek je jedno od najvažnijih i najnaprednijih područja socijalne politike EU. Akcija Zajednice na ovome području nije ograničena samo na zakonodavstvo. Europske institucije provode nekoliko aktivnosti osiguravajući informacije i upute te promičući sigurno i zdravo radno okruženje u suradnji s Europskom agencijom za zdravlje i sigurnost na radu i Europskom zakladom za unapređenje uvjeta života i rada. Međutim, zakonodavstvo je srž europskih aktivnosti i uvelike utječe na nacionalne uvjete. Iz tog razloga je važno i korisno da svi akteri koji se bave tim pitanjem imaju predodžbu o strukturi i sadržaju zakonodavstva EU na području ZNR.

Moguća struktura zakonodavstva EU:

- OPĆE ODREDBE
- RADNO MJESTO
- OPREMA, ZNAKOVI I TERETI
- ZAŠTITA POSEBNIH SKUPINA RADNIKA
- KEMIJSKI, FIZIČKI I BIOLOŠKI AGENSI

Na temelju članka 137., EU potiče poboljšanja radnoga okruženja u cilju zaštite zdravlja i sigurnosti radnika usklađivanje uvjeta rada. U tu svrhu su na razini EU utvrđeni minimalni uvjeti koji državama članicama omogućuju višu razinu zaštite na nacionalnoj razini, ako to žele.

Osnovan je Savjetodavni odbor za sigurnost, higijenu i zaštitu zdravlja na radu koji pomaže Komisiji u izradi i provedbi mjera vezanih za radno okruženje. Pored Savjetovanog odbora,

prije pokretanja zakonodavnih inicijativa Europska komisija se savjetuje s europskim i nacionalnim socijalnim partnerima.

Od uvođenja članka 138. u Ugovor Jedinostvenim europskim aktom (*eng. Single European Act /SEA*) 1986. godine, mjere na području zaštite na radu mogu se donositi kvalificiranom većinom glasova u Vijeću. Uvođenje članka 138. imalo je četiri glavna cilja:

- veći naponi u cilju unapređenja zdravlja i sigurnosti radnika na radu;
- usklađivanje uvjeta u radnome okruženju;
- sprečavanje „socijalnog dampinga“ s obzirom da je dovršeno jedinstveno tržište;
- sprečavanje poduzeća u prelasku na područja niže zaštite isključivo kako bi stekli komparativnu prednost.

Direktive koje su usvojene temeljem članka 138. utvrđuju minimalne zahtjeve vezane za zaštitu na radu. Svrha direktiva usvojenih temeljem članka 95. jest osigurati tržišni plasman sigurnih proizvoda uključujući strojeve i osobnu zaštitnu opremu za profesionalno korištenje. Države članice ne smiju utvrditi više zahtjeve za svoje proizvode od onih koje utvrđuju direktive.

OPĆE ODREDBE

- Unapređenje zdravlja radnika (takozvana Okvirna direktiva 89/391)
- Komunikacija o praktičnoj provedbi direktiva o zdravlju i sigurnosti na radu
- Strategija Zajednice o zdravlju i sigurnosti na radu (2007.-2012.)
- Europska agencija zdravlje i sigurnost na radu
- Europska zaklada za unapređenje uvjeta života i rada (EUROFOUND)
- Europska lista profesionalnih bolesti
- Organiziranje radnoga vremena u cilju zaštite zdravlja i sigurnosti radnika

„Okvirna direktiva“ iz 1989.

Okvirna direktiva iz 1989. treba osigurati viši stupanj zaštite radnika na radu provedbom preventivnih mjera zaštite od nesreća na radu i profesionalnih bolesti te kroz informiranje, savjetovanje, uravnoteženo sudjelovanje i osposobljavanje radnika i njihovih predstavnika. Ta okvirna Direktiva služi kao temelj za pojedinačne direktive koje među ostalim obuhvaćaju područja navedena u Dodatku. Direktiva se primjenjuje na sve sektore djelatnosti, i javni i privatni, uz iznimku određenih posebnih djelatnosti u javnim službama i službama civilne zaštite. Uključuje definicije pojmova „radnik“, „poslodavac“, „predstavnik radnika“ i „prevencija“.

Ta direktiva na neki način predstavlja ustav europske filozofije ZNR. Ta filozofija je:

- proaktivna prevencija
- ocjena rizika
- zamjena opasnih tvari
- hijerarhija u aktivnostima prevencije
- informiranje, savjetovanje i osposobljavanje.

Sukladno toj direktivi, **poslodavci su dužni:**

- osigurati sigurnost i zdravlje radnika u svakom pogledu vezanom za rad, prvenstveno na temelju specificiranih općih načela prevencije, ne uključujući radnike ni u kakve financijske troškove;
- evaluirati profesionalne rizike, među ostalim pri izboru radne opreme i opremanju radnih mjesta te osigurati odgovarajuće službe zaštite i prevencije;
- imati popis i sastavljati izvješća o nesrećama na radu;
- poduzeti potrebne mjere za prvu pomoć, gašenje požara, evakuacije radnika i akcije koje su potrebne u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti;
- informirati i savjetovati se s radnicima i omogućiti im sudjelovanje u diskusijama o svim pitanjima koja se odnose na sigurnost i zdravlje na radu;
- osigurati da svaki radnik dobije odgovarajuće osposobljavanje o zaštiti na radu kroz čitavo razdoblje njegova zaposlenja.

OPREMA, ZNAKOVI I TERETI

- Uporaba radne opreme
- Uporaba osobne zaštitne opreme
- Rad s opremom sa zaslonom
- Postavljanje znakova zaštite na radu na radnome mjestu
- Ručno prenošenje tereta u slučajevima u kojima postoji rizik

Radnici su dužni:

- ispravno koristiti strojeve, druga sredstva proizvodnje, osobnu zaštitnu opremu i sigurnosne uređaje;
- upozoriti na svaku situaciju na radu koja predstavlja ozbiljnu i neposrednu opasnost te na svake nedostatke u sustavu zaštite;
- surađivati u ispunjavanju svih zahtjeva koje nameće zaštita na radu te u omogućavanju poslodavcu da osigura radno okruženje i uvjete rada koji su sigurni i koji ne predstavljaju nikakav rizik.

Filozofija čitave te direktive jest proaktivni pristup. Savjetovanje s radnicima i njihovim predstavnicima izrijeком je spomenuto u članku 11. „Savjetovanje i sudjelovanje“. Ima za svrhu osigurati da poslodavci uzimaju u obzir stavove i prijedloge radnika prije donošenja odluke vezano za dotično pitanje. Direktiva pokriva sve radnike u EU, zaposlene kod privatnih poduzeća i javnih institucija/organizacija. Samozaposlene osobe i kućno osoblje nisu pokriveni okvirnom direktivom. Na temelju te okvirne direktive (članak 16.) Vijeće će usvojiti pojedinačne direktive o posebnim aspektima/opasnostima na koje će se odredbe te Direktive primjenjivati u potpunosti, ne dirajući u strože i/ili specifičnije odredbe sadržane u pojedinačnim direktivama.

ZAŠTITA POSEBNIH SKUPINA RADNIKA

- Zaštita samozaposlenih radnika
- Zaštita tzv. privremenih radnika
- Zaštita mladih na radu
- Zaštita trudnica, žena koje su nedavno rodile i dojilja

Uredbom Vijeća (EC) br. 2062/94/EEZ osnovana je Europska agencija za zdravlje i sigurnost na radu u Bilbau u Španjolskoj koja tijelima EU, državama članicama i onima uključenima u to područje osigurava tehničke, znanstvene i ekonomske informacije o sigurnosti i zdravlju na radu. Na internetskim stranicama Agencije možete pristupiti nacionalnim kontaktnim

centrima Agencije koji daju niz informacija o vašem nacionalnom sustavu prevencije kao i druge praktične informacije.

Strategija Zajednice o zdravlju i sigurnosti na radu (2007.-2012.)

Cilj ove strategije koju je Europska komisija predstavila u veljači 2007. godine jest olakšati primjenu postojećeg zakonodavstva o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu te iznaći nove ideje za navedeno razdoblje. Temelji se na pregledu aktualne situacije, na temelju čega Komisija ističe preduvjete za sigurno i zdravo radno mjesto: provođenje modernog i učinkovitog zakonodavnog okvira, poticanje izrade i provedbe nacionalnih strategija te promicanje promjena ponašanja.

RADNO MJESTO

- Minimalni sigurnosni i zdravstveni uvjeti za radno mjesto
- Privremena i mobilna radna mjesta
- Oprema i zaštitni sustavi namijenjeni korištenju u potencijalno eksplozivnim atmosferama

Među ostalim, strategija se usredotočuje na sljedeće teme:

- smanjivanje broja nesreća za 25%
- prepoznavanje novih rizika – među ostalim, psihosocijalnih rizika, mišićno-koštanih poremećaja, opasnih supstanci
- promjene u organizaciji rada
- demografske promjene
- diversifikacija oblika zaposlenja
- nacionalne strategije za bolju primjenu institucionalnog okvira
- ugrađivanje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u ostale politike Zajednice
- stvaranje kulture prevencije
- promicanje zdravlja i sigurnosti na međunarodnoj razini.

Dobrovoljni sporazumi sklopljeni u okviru socijalnog dijaloga

Socijalni dijalog je institucionaliziran u Ugovoru i obuhvaća mogućnost da europski socijalni partneri preuzmu ulogu utvrđivanja pravila (okvirni sporazumi) na određenim posebnim područjima politike, tj. među ostalim i ZNR. To omogućuje bavljenje posebnim rizicima i problemima koji su specifični za pojedina zanimanja i sektore. Vrlo često dovode do izrade i sastavljanja dobrih praksi, kodeksa ponašanja ili čak okvirnih sporazuma. Međutim, socijalni dijalog uglavnom se usredotočuje na praktične aktivnosti, kao što je projekt FACTS III koji je rezultirao i publikacijom koju upravo čitate.

KEMIJSKI, FIZIČKI I BIOLOŠKI AGENSI

- izloženost elektromagnetskim poljima
- izloženost buci
- izloženost mehaničkim vibracijama
- rizik od eksplozivnih atmosfera
- izloženost kemijskim agensima
- opasnosti od ionizirajućeg zračenja
- izloženost umjetnoj optičkoj radijaciji
- izloženost karcinogenima i mutagenima
- izloženost biološkim agensima
- izloženost azbestu

Direktive o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu (ZNR) postupno su prenošene u nacionalno zakonodavstvo. U slučaju novih država članica, njihov prijenos je ključan preduvjet za ulazak u Europsku Uniju.

Socijalni partneri su identificirali 14 ključnih direktiva na području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu koje su prenesene u nacionalno zakonodavstvo. Zakonodavstvo o ZNR je horizontalno zakonodavstvo koje pokriva aktivnosti na radnome mjestu u poduzećima u svim proizvodnim sektorima. U slučaju industrije namještaja, ZNR zakonodavstvo može utvrditi posebna ograničenja izloženosti za taj sektor: zaštita radnika od rizika vezanih za drvenu prašinu tipičan je primjer.

Zakonodavstvo o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu

Minimalni uvjeti ZNR za radno mjesto

Minimalni uvjeti ZNR za korištenje radne opreme

Minimalni uvjeti ZNR za korištenje osobne zaštitne opreme

Minimalni uvjeti ZNR za ručno rukovanje teretima

Minimalni uvjeti ZNR za rad s opremom sa zaslonima

Minimalni uvjeti ZNR za postavljanje znakova zaštite zdravlja i sigurnosti na radu

Zaštita zdravlja i sigurnosti radnika od rizika vezanih za kemijske agense na radu

Zaštita zdravlja i sigurnosti radnika od rizika vezanih za eksplozivne atmosfere

Zaštita zdravlja i sigurnosti radnika od rizika vezanih za drvenu prašinu

Zaštita zdravlja i sigurnosti radnika od rizika koji proizlaze od vibracija

Zaštita zdravlja i sigurnosti radnika od rizika koji proizlaze od buke

Ograničenje emisija hlapivih organskih spojeva zbog korištenja otapala

Poboljšanje zaštite zdravlja i sigurnosti trudnih radnica

Zaštita mladih na radu

Specifični problemi u industriji namještaja

Temeljem iskustva socijalnih partnera, dolje su navedene glavne opasnosti za radnike u tvornicama namještaja:

- sigurnost strojeva (pile, blanje, ...)
- loša ergonomija
- izloženost hlapivim organskim spojevima zbog korištenja otapala
- kemijski agensi
- rizici vezani za drvenu prašinu
- rizici koji proizlaze od buke
- fizički pritisak i ručni tereti
- unutarnji transport i promet
- rizici od požara i eksplozija

ZNR osposobljavanja za specifične grupe radnika ili za specifične situacije

Općenito govoreći, europska okvirna direktiva (članak 12.) obvezala je poslodavce da svojim zaposlenicima osiguraju odgovarajuće osposobljavanje

- pri zapošljavanju,
- u slučaju prijenosa ili promjene posla,
- u slučaju uvođenja nove radne opreme ili promjene opreme,
- u slučaju uvođenja bilo koje nove tehnologije.

Međutim, praksa se uvelike razlikuje među državama EU. Osposobljavanje nije obvezno ali poslodavci moraju radnicima osigurati jasne upute za rad kako bi svoje poslove mogli obavljati na siguran način. Kvaliteta tih uputa ovisi od države do države te od poduzeća do poduzeća.

U Francuskoj svi radnici prolaze osposobljavanje, uključujući privremene radnike i naučnike. U slučaju promjene radnog mjesta ili pri korištenju novih strojeva ili tehnologije, osposobljavanje se jamči onim radnicima koji će se morati prilagoditi novim uvjetima rada. Sadržaj osposobljavanja obuhvaća informacije i upute o izloženosti rizicima pri kretanju tvornicom, pri radu (načini ponašanja koje treba usvojiti, funkcioniranje planova zaštite i prve pomoći, ...) te što učiniti u slučaju nesreće ili trovanja. Intenzitet osposobljavanja ovisi o veličini poduzeća, aktivnostima, potencijalnim rizicima i vrstama radnog mjesta. Propisi Ujedinjenog Kraljevstva uvijek govore kako se „odgovarajuće i dostatno osposobljavanje“ mora provoditi vezano za bilo koje područje kao što su strojevi, ručno rukovanje, buka, itd.; to se odnosi na radnike, naučnike, ... Nema utvrđenog nastavnog plana i programa već poduzeća sama odlučuju koliko daleko žele ići.

U Nizozemskoj postoji obveza imenovati najmanje jednog osposobljenog savjetnika za zaštitu zdravlja i sigurnosti na 50 zaposlenika. On/ona dobiva poseban tjedni dodatak. Naučnici obično prođu kroz posebno osposobljavanje o rizicima prije nego što počnu raditi.

U Danskoj je obrazovanje na radnome mjestu dio formalnog strukovnog osposobljavanja za naučnike. Obično to podrazumijeva dva tjedna edukacije. Neki elementi edukacije na radnome mjestu uključeni su u većinu osposobljavanja na radnome mjestu za kvalificirane radnike, kao i kraći tečajevi za nekvalificirane (neki tečajevi traju samo par dana).

U Češkoj Republici postoji obveza osposobljavanja i radnika i naučnika korištenjem uputa za minimiziranje rizika kojima su radnici izloženi.

U Bugarskoj radnici dobiju kratko osposobljavanje svaka tri mjeseca dok radnik koji će trebati koristiti nove strojeve/tehnologije mora proći osposobljavanje barem mjesec dana prije korištenja tih novih strojeva.

Obvezno korištenje osobne zaštitne opreme

Korištenje osobne zaštitne opreme (eng. *personal protective equipment/PPE*) je obvezno kada postoje rizici i kada opća zaštita ne može uključiti i pojedinačnu zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika. Općenito, osobna zaštitna oprema se koristi za aktivnosti gdje postoji rizik za zdravlje i sigurnost koji se ne može spriječiti korištenjem drugih tehničkih sredstava. Ako postoje neke tehnička sredstva koja se ne koriste, u tom slučaju će se osobna zaštitna oprema koristiti dok se ne počnu koristiti ta tehnička sredstva. U sektoru namještaja koristi se specifična osobna zaštitna oprema (obvezna ili ne) kada su radnici izloženi rizicima navedenima u donjoj tablici:

Specifične aktivnosti koje zahtijevaju obveznu tehničku opremu kako bi se eliminirala/reducirala/ izloženost riziku

Kod svih aktivnosti kod kojih postoji rizik za zdravlje i sigurnost, ako je tehnička oprema dostupna, trebala bi se koristiti za eliminiranje ili reduciranje rizika. Ako tehnička oprema ili rješenja ne postoje, rizik će se spriječiti ili reducirati nekim drugim sredstvima.

Rizici

Buka

Osobna zaštitna oprema/mjere

To je ostavljeno poduzeću da odluči na temelju njegove ocjene rizika, osim u slučaju buke kod koje je zaštita sluha obvezna: >85dB za radni dan ili >137 dB najviše razine

Drvena prašina

Maske/posebna odjeća/naočale.

	Mjere za smanjenje drvene prašine ako se premaši granična vrijednost od 5 mg/m ³ .
Rezanje/piljenje	Rukavice/štitnici
Otapala lijepljenje/ obrada	Maske/specijalna odjeća/zaštita očiju
Prepreke/ Teški tereti	Rukavice/zaštitne cipele/kacige
Eksplozivne atmosferae	Vatrostalna i antistatička odjeća
Vibracije	Sigurno radno vrijeme kako bi bili ispod granica izloženosti vibracijama
Kemijski agensi	Maske/specijalna odjeća/naočale

Preporučuje se da se provede ocjena rizika za svaki od glavnih strojeva pri čemu je prioritet eliminirati rizike pri njihovom izvoru i onda ih obuzdati, npr. poboljšanjem fizičkih mjera. Upute za rad mogu biti manje učinkovite jer ih izvršitelji mogu ignorirati. Na temelju europske okvirne direktive, u svim državama članicama EU provodi se hijerarhija o mjerama prevencije: 1. zamjena/eliminacija; 2. u što je moguće većoj mjeri smanjenje tehničkim sredstvima; 3. kolektivna zaštita; 4. osobna zaštita.

Propisi i vodiči s primjerima najboljih praksi dostupni su u brojnim državama, međutim korištenje i odabir posebne opreme obično se prepušta poduzeću koje o tome odlučuje na temelju svoje procjene rizika. Iznimke te stoga obvezno korištenje tehničke opreme za smanjivanje/eliminiranje rizika su sljedeće:

- Drvna prašina: odvođenje drvene prašine na radnome mjestu (sve države članice EU)
- Otapala i premazi: odvođenje na radnome mjestu (sve države članice EU)
- Hitno zaustavljanje i kočnice na strojevima (gotovo sve države članice EU).
- Kočnice za strojeve kod kojih je normalno vrijeme zaustavljanja >10 sekundi (UK)
- Ako jedan radnik diže više od 25 kilograma, obavezan je uređaj za dizanje (Nizozemska)

Podrška koju pružaju javne vlasti/institucije u cilju poštivanja pravnih zahtjeva

Općenito, podrška javnih vlasti je u čitavoj EU27 vrlo ograničena. Obično zakonodavac daje neke primjere najboljih praksi ali bez financijske pomoći. Međutim, u nekim zemljama je podrška dostupna, posebice ako proizvođač namještaja ulaže kako bi smanjio razinu rizika na puno niže granice od onoga što zahtijeva zakonodavstvo.

U Francuskoj su udruga poslodavaca (UNIFA) i Nacionalni fond zdravstvenog osiguranja (*Caisse nationale d'Assurance maladie*) potpisali nacionalni sporazum o ciljevima.

Javne vlasti mogu nekom proizvođaču namještaja dodijeliti potporu(e) ako se poduzeće obveže značajno unaprijediti uvjete rada određenih aktivnosti koje su navedene kao glavni prioriteti: avansno plaćanje postaje potpora ako poduzeće smanji rizik na nižu razinu od one koju zahtijeva zakonodavstvo (potpisuje se ugovor između poduzeća i regionalnog fonda zdravstvenog osiguranja).

U Nizozemskoj, organizacija poslodavaca (CBM) i reprezentativne organizacije radnika su provele istraživanje kako bi se jasno utvrdili rizici zaštite na radu. To istraživanje je dijelom financiralo Ministarstvo za socijalna pitanja. Ishod istraživanja bio je usmjeren na izradu popisa rizika zaštite na radu i mogućih rješenja koje bi mogli pružiti socijalni partneri uz

podršku Ministarstva. Moguća su dodatna sredstva ili manji porezi ako proizvođači smanje rizike od buke i/ili izloženosti kemijskim agensima.

U Danskoj je dostupna pomoć za izradu smjernica i drugih informacija koje se odnose na ispunjavanje zakonskih zahtjeva. Tu bi pomoć trebali zajedno u partnerstvu zatražiti socijalni partneri. Direktorat za radno okruženje daje upute poduzećima pri provođenju inspekcija. Direktorat izrađuje smjernice koje na razumljiv način objašnjavaju kako je moguće ispuniti zakonske zahtjeve. Poduzeća mogu zatražiti financijsku pomoć od Funda za prevenciju rizika, koji se financira javnim sredstvima, kako bi proveli preventivne mjere za one skupine koje su posebno izložene riziku „istrošenosti“. Poduzeća u industriji namještaja dobivaju samo mali dio od tog fonda od 40 milijuna eura. Također mogu dobiti pomoć, putem kupnje, od tvrtki koje su specijalizirane za pitanja radnog okruženja. Danski Direktorat za radno okruženje može od poduzeća zatražiti da koriste te usluge (usluge ZNR) da bi riješili konkretne probleme na radnome mjestu.

EU i nacionalne vrijednosti ograničenja izloženosti

Zakonodavstvo EU određuje vrijednosti ograničenja izloženosti za neke posebne izloženosti. Kada se direktiva prenese u nacionalno zakonodavstvo, nacionalne vrijednosti mogu biti strože. Popis pokazuje nacionalne vrijednosti ukoliko se one razlikuju od onih u EU. Naveden je i naziv države.

Zaštita na radu

Minimalni zahtjevi ZNR za ručno rukovanje teretima: EU 30 kg/teret; 25 kg/teret (Danska, Švedska; Nizozemska; žene u Francuskoj)

Zaštita zdravlja i sigurnosti radnika od rizika vezanih za drvenu prašinu: EU 5.00 mg/m³; 1.00 mg/m³ (Danska / Francuska); 2.00 mg/m³ (Njemačka / Nizozemska / Švedska); 4.00 mg/m³ (Češka Republika)

Zaštita zdravlja i sigurnosti radnika od rizika koji proizlaze od vibracija: EU 5 m/s_r (ruka)

Zaštita zdravlja i sigurnosti radnika od rizika koji proizlaze od buke: EU 875 dB ; 80 db (Danska; Nizozemska)

Ograničenje emisija hlapivih organskih spojeva zbog korištenja otapala: EU 15 tona/godina otapala; 5 tona/godina otapala (UK /; Češka Republika)

Posebne nacionalne ili regionalne vrijednosti ograničenja za određene izloženosti.

Neke nacionalne/regionalne vlasti određuju granične vrijednosti za određene izloženosti riziku koje su različite od onih koje utvrđuje i navodi zakonodavstvo EU. Među tim izloženostima rizicima su izloženost formaldehidu, emisijama dizela; (smatra se kancerogenim – Francuska – ili opasnim kemijskim agensima), prašini mekog drveta, diklorometanu, izocijanidima i drugim specifičnim kemijskim agensima, ...

Sljedeća tablica prikazuje neke izloženosti rizicima/agensima te njihova ograničenja u državama u kojima su ta ograničenja utvrđena.

- Formaldehid: 0,15 mg/m³ (Nizozemska), 0,60 mg/m³ (Švedska), 0.30 ppm (Danska)

- Prašina mekog drveta (pored prašine tvrdog drveta): 1.00 mg/m³ (Francuska) 2.00 mg/m³ (Švedska), 5.00 mg/m³ (UK)

- Niz ograničenja za otapala – ksilen, toluen, izocijanati: ograničenje ovisi o određenom otapalu

- Diklorometan: 35 ppm (Danska), 100 ppm (Njemačka), 100 ppm (UK), 88 mg/m_r (Poljska), 50 ppm (Francuska)

Postupci za procjenu rizika

Zakon obvezuje proizvođače namještaja na procjenu rizika vezanih uz niz aktivnosti. Cilj je jasno utvrditi rizike i smanjiti ih kako bi se poboljšali uvjeti rada. Krajnji cilj je ukloniti rizike pri njihovom izvoru. Ako nije moguće ukloniti rizike, radnicima se daju jasne upute, zaštitna oprema može biti obvezna a vrijeme izloženosti skraćeno. U cilju provođenja procjene rizika na raznim radnim mjestima, vlasti su izradile generičke metodologije koje mogu koristiti zaposlenici ili vanjski konzultanti. Socijalni partneri te metodologije mogu malim dijelom prilagođavati. Često su dostupne pri ministarstvu za socijalna pitanja i/ili ministarstvu rada. Primjerice, poduzeća moraju provesti procjenu rizika kako bi se utvrdila prisutnost potencijalno eksplozivnih atmosfera. Potrebno je provoditi nadzore kako bi se na minimum svela vjerojatnost nastanka relevantnih atmosfera. Eksplozivne atmosfere mogu nastati u tvornicama namještaja te posebno u opremi za odvođenje drvne prašine za vrijeme njihovog pokretanja i provjere rada.

U Francuskoj je MEDEF izradio generički alat procjene rizika kojega je dovršio UNIFA integrirajući sektorski pristup sa specifičnim rizicima u industriji namještaja.

U Ujedinjenom Kraljevstvu, socijalni partneri savjetuju procjene prema specifičnim područjima (radije nego generičke) te se stoga sadržaj razlikuje ovisno o temi.

U Nizozemskoj su poslodavci dužni ispuniti elektronski upitnik koji im daje specifične informacije o rizicima i mogućim rješenjima te preporučenim akcijama kako bi se rizici sveli na minimum. Dostupna je i metodologija sektorske procjene rizika (RI&E Meubelindustrie 2008).

U Danskoj evaluacija radnog mjesta (procjena rizika) uključuje evaluaciju rizika, akcijski plan i vremenski okvir za rješavanje prepoznatih problema.

U Švedskoj Direktoriat za radno okruženje objavljuje propise koji daju upute o tome kako provoditi procjene.

Na stranicama koje slijede naći ćete upitnike uz najvažnije direktive ZNR koje se odnose na industriju namještaja. Odgovarajući na upitnike moći ćete odrediti gdje stojite u odnosu na obveze koje će proizaći iz prijenosa direktiva u vaše nacionalno zakonodavstvo.